

Kladno 1. 1. 2020

Introit: Mnoho je těch, kteří o mně prohlašují: „Ten u Boha spásu nenalezne.“ Ze všech stran jsi mi však, Hospodine, štítem, tys má sláva, ty mi zvedáš hlavu. (Ž 3, 3-4)

Text kázání:

Jób na to Hospodinu odpověděl: „Uznávám, že všechno můžeš a že žádný záměr tobě není neproveditelný. Kdo smí nerozvázně zatemňovat úradek Boží? Ano, hlásal jsem, čemu jsem nerozuměl. Jsou to věci pro mě příliš divuplné, které neznám. Rač mě vyslyšet a nech mě mluvit; budu se tě ptát a poučíš mě. Jen z doslechu o tobě jsem slýchal, teď však jsem tě spatřil vlastním okem. Proto odvolávám a lituji všeho v prachu a popelu.“ (Jb 42, 1 – 6)

Zamyšlení

Sestry a bratři, úvodem chci říct, že Jobův příběh je pro mě nejvíce fascinující biblický příběh. A je to jedno, jestli Job je historická postava, nebo jen básnická fikce. Jobův příběh je o realitě života ve všech jeho různých dimenzích. Jób je také autorem dvou z nejlepších biblických vyznání. První se nachází v 19. kapitole a zní takto: “Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem. A kdyby mi i kůži sedřeli, ač zbaven masa, uzřím Boha, já ho uzřím, pro mne tu bude, mé oči ho uvidí, ne někdo cizí, mé ledví po tom prahne v mém nitru.” (Konec citátu). Toto vyznání vyjadřuje velkou naději.

To, co je na Jobovi obdivuhodné, je to, že se nevzdává. Nepovažuje se za poraženého. Ví, že Bůh o něm ví. Job prožívá peklo, ale věří, že ho Bůh z toho všeho dostane. Bůh ho vykoupí i ze samotného pekla.

Job stojí proti samotnému Bohu, který dlouho mlčel, neřekl nic k jeho utrpení. Neslyšel ho přímo, ale slyšel o něm, jak říká: “Jen z doslechu o tobě jsem slýchal” Jobovi šlo hlavně o to svěřit svůj osud Bohu. Platí to i pro nás. I my bychom se měli svěřit svůj osud do rukou Pána Boha, ať se děje cokoliv. Bůh je ten, s nímž můžeme překonávat své lidské hranice, je tam, kde my už nemůžeme. Když budeme v koncích, uslyšíme jeho hlas, pocítíme jeho dotek. Objeví se jako přítomný, i když zároveň tajemný Bůh.

Existenciální problémy a mnoho otázek nevedou Joba k tomu, aby hledal řešení a východisko jinde než u samotného Boha. Čím méně chápe Boha, tím více Ho hledá a věří, že Bůh má zrak upřený na něho, na člověka. Odpověď, kterou ve svém utrpení najde, vychází z hlubšího tajemství Boha, který ho přichází navštívit. V průběhu rozhovoru se svými přáteli se Job vrací k onomu tajemství, a bojuje vnitřně s tajemstvím existence. Jeho utrpení jako bohobojného člověka, kterému se ovšem nedostává pomoc od Boha, je skandální. Ale nakonec vyznává: “Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem. A kdyby mi

i kůži sedřeli, ač zbaven masa, uzřím Boha, já ho uzřím, pro mne tu bude, mé oči ho uvidí” Job cítí něco neslychaného a nepochopitelného. Už vidí Boha, který se postaví a dá se poznat.

Bůh přichází k trpícímu Jobovi, jako přichází den po noci. Bůh přichází a nechává se slyšet. Přichází jako ten, kdo přináší do lidské temnoty světlo, vyvádí člověka z temnoty do světla. On je vykupitel, advokát, zachránce, prostě Bůh.

Druhé krásné Jobovo vyznání je svědectvím o setkání s Bohem: *“Jen z doslechu o tobě jsem slyšel, teď však jsem tě spatřil vlastním okem.”* Jak může znít dnes vyznání ze setkání s živým Bohem? Třeba takto: “Nemohl jsem se spokojit s Bohem z katechetických rozhovorů, z biblických hodin, byl mi nějak cizí. Byl to bůh vypravěče, bůh ze zkušenosti bratra faráře, nebyl to můj bůh. Čekal jsem a věřil jsem, že ty, Bože promluvíš ke mně přímo, že mě navštívíš. A teď moje oči, nad mým očekáváním, tě, Bože, vidí.” Tak tedy, když mluvíme o Bohu, naše zkušenosti nikdy nebudou identické. Job je univerzálním příkladem, který zve každého z nás, abychom navázali osobní vztah s Bohem. Job, jak ukazují různá badání, je vlastně fiktivní postavou s příběhem vyprávěním ve 42 kapitolách. Je to dílo básníka z 5. a 4. století před Kristem. Je to dílo plné moudrostí, modliteb, vášnivých momentů. Nemluví o vyvoleném lidu, tím je podržen jeho univerzálnost. Řeší univerzální otázku utrpení, neštěstí a hledání skutečného Boha.

Jaká odpověď se dostává Jobovi při jeho pátrání? Jak reaguje Bůh na Jobovo neštěstí? Bůh pochválil Joba, proti jeho přátelům. Podle Boha Job mluvil správně, měl korektní úvahy. Zní to tak, že člověk má právo ve svém utrpení naříkat a dotazovat se, kde je Bůh. Klíčové téma Jobovy knihy můžeme shrnout slovy “před Bohem” nebo v “Boží přítomnosti”. To je klíč, který otevírá dveře k odpovědím na tolik otázek. Job zažil jedinečnou zkušenost. Nakonec se mu Bůh zjeví a odpoví.

Jak je to možné? Jak se stalo, že Bůh odpověděl? Jak se to může stát nám? Copak nemíváme také tolik otázek jako Job? Slyšíme často a hodně o Bohu. Jak objevit Boha v našich životech a ve světě, který je pro mnoho lidí skutečným peklem? Svět je pro mnoho z nás velkým otazníkem a vykřičníkem (?!). Může se Jobovo svědectví stát naším svědectvím? Může se Jobova zkušenost stát naší zkušeností? “Jen z doslechu o tobě jsem slyšel, teď však jsem tě spatřil vlastním okem.”

Jobova slova zní zároveň jako proroctví, které se splnilo několik staletí potom. Simeon s úlevou pronáší: „Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova, neboť mé oči viděly tvé spasení, které jsi připravil přede všemi národy.”

“Moje oči viděly tvé spasení.” Stařec Simeon stejně jako Job vidí Boha. Ale vidí ho jako malé dítě ve své náruči. Křehký život, který potřebuje péči. Takže odpověď má v sobě ještě nějaké tajemství.

To je odpověď, který Bůh dává všem, kdo zpochybňují jeho přítomnost v tomto světě. Boží odpověď je, objevte Ježíše. To dítě narozené v jeslích je Boží odpověď hledajícímu člověku. Vánoce přinášejí velké potěšení, neboť se nám Bůh zjevil v osobě Ježíše Krista. Také nám Bůh může dát osobní odpověď. Může se nám zjevit. Jako tenkrát Jobovi, který za všech okolností hledal Boha. Jako Simeon, který přišel do chrámu, aby se tam ocitl před Bohem. Možná v tom je tajemství obou biblických svědků, Joba a Simeona, že zachovali Bohu věrnost, hledali Ho, zůstali před ním za všech okolností.

Sestry a bratři, není toto velké povzbuzení i pro nás? Je to výzva, abychom změnili způsob, jak se díváme na Boha a jaký máme vztah k Němu, jak se díváme na svět a jak se díváme sami na sebe. Co Bůh slibuje, to se stane. Jako kdysi Jobovi a Simeonovi. Bůh se nechává zjevit a slyšet. Je přítomen, i když tajemně. Člověk je prach ze země, ale ne ledajaký prach. Každá a každý může vyznat s Jobem: “Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem. A kdyby mi i kůži sedřeli, ač zbaven masa, uzřím Boha, já ho uzřím, pro mne tu bude, mé oči ho uvidí.” Kéž Bůh je první i poslední v našich životech. Kéž tomu tak je ve všech třech stech šedesáti šesti dnech roku 2020, i v dalších letech. Amen.

Poslání: Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však uzříme tváří v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne. (1. K 13, 12)

Požehnání: Pozvedám hlas k Hospodinu, a on ze své svaté hory mi už odpovídá. Ulehnu, usnu a probudím se, neboť Hospodin mě podepírá. (Ž 3, 5-6)